

Volksmuziek als brug tussen twee culturen



Door Bart Ebisch

Gonca Akyar (23) verbindt oost met west door het op klassieke wijze zingen van Turkse volksliederen. Inmiddels is de Ble- rickse mezzosopraan - muzikaal begeleid door haar vader Ali Akyar (49) - opgepikt door de Turkse televisie. "Het kleine meisje met de grote stem. Altijd leuk om te horen."

Hoe ben je met muziek in aanraking gekomen?

Gonca Akyar: "Mijn vader is daarbij een grote inspiratiebron voor me geweest. Hij speelt al vanaf zijn dertiende saz, ofwel ba?lama, de Turkse gitaar. Thuis zijn we dan ook opgegroeid met de tonen van muziek."

Ali Akyar: "Mijn oudere broers speelden al ba?lama en ik begon mee te spelen toen ik dertien jaar was. In de jaren daarna heb ik zelf veel geleerd door naar volksmuziek uit Anatolië te luisteren. Ik speel alles uit het hoofd, zoals de volksmuziek al eeuwenlang wordt overgeleverd. Dus vanuit mijn hart, wat de spontaniteit ten goede komt."

Waarom juist volksmuziek?

Ali Akyar: "Daar ben ik mee opgegroeid, die liederen hebben me gevormd. Ik was vijftien toen we verhuisden naar Nederland.

De muziek ging mee."

Gonca Akyar: "De muziek vertelt namelijk over ons. Ik zing de volksliederen nu op een klassieke zangwijze en verbindt daarmee in feite ook de oosterse met de westerse cultuur. Natuurlijk blijven de traditionele motieven overeind."

Wanneer ben jij met muziek begonnen?

Gonca Akyar: "Op mijn vijfde ben ik viool gaan spelen, gevolgd door blokfluit en dwarsfluit. Mijn ouders en muziekdocenten raadden me vooral aan door te gaan, maar op die leeftijd was ik helaas niet geduldig genoeg om voortdurend te oefenen. Ik ben toen gestopt met de muzieklessen, maar ben wel altijd blijven luisteren naar muziek en me onbewust verder blijven ontwikkelen op dit vlak. Totdat ik op een dag een lied zong en mijn vader mij hoorde. Ik was toen vijf-

tien. Hij was zeer enthousiast."

Ali Akyar: "Natuurlijk had ik haar vaker horen zingen. Ik wachtte echter geduldig af en keek of zij de liederen ook leuk zou vinden. Het moest vanuit haarzelf komen; muziek is niet op te leggen, zo werkt dat niet. Op de betreffende dag hoorde ik evenwel wat ik al zo lang had willen horen."

Gonca Akyar: "Mijn vader riep me bij zich. We hebben toen een goed gesprek gehad over muziek en musiceren. Op mijn zeventiende ben ik naast mijn reguliere oplei-

Met het zingen ga ik beslist door, liefst professioneel."

Je bent op de goede weg. De clip van het lied Güldür Gül is sinds een paar weken te zien op het Turkse tv-station Hayat.

Ali Akyar: "Inderdaad. Op zolder heb ik een kleine studio gebouwd. Daar nemen we regelmatig liederen op. Ook de videoclip maak ik zelf. De technologische ontwikkelingen bieden in dat kader interessante mogelijkheden.

Na voltooiing van de clip voor het lied Güldür



ding privé-zangles gaan nemen in Geldrop. Na afronding van het gymnasium ben ik vervolgens bestuurskunde gaan studeren in Rotterdam en heb ik de zangles voortgezet in Den Haag. Momenteel zoek ik een baan die bij mijn opleiding past. Daarnaast krijg ik zangles aan het conservatorium in Maastricht.

Gül heb ik contact gezocht met Hayat TV en de videoclip opgestuurd."

Gonca Akyar: "Vorig jaar oktober waren we tevens uitgenodigd voor een optreden bij het tv-station Yol. Daar hebben we een uur live mogen spelen, wat ook een leuke ervaring was."

Hoe zijn de reacties?
Gonca Akyar: "Via onze

website krijgen we erg positieve reacties binnen. Ook op YouTube posten mensen hun steunbetuigingen."

Meest opvallend is haar krachtige stem. Die zou je niet verwachten bij zo'n meisjesachtige verschijning.

Ali Akyar: "Altijd leuk als mensen dat zeggen: het kleine meisje met de grote stem."

Waar komt die kracht vandaan?

Gonca Akyar: "Dat heeft te maken met mijn stemkleur, mijn gevoelens die ik leg in het lied en de zangtechniek. Ik zing daarbij op basis van de middenrifademhaling. Het uiteindelijk gezongen lied zou het lied echter niet zijn als de gevoelens daarbij zouden ontbreken."

Is het nieuw wat je doet, dat mengen van traditionele volksmuziek met klassieke zang?

Gonca Akyar: "Niet echt, maar het geldt wel nog altijd als vernieuwend. Mijn grote voorbeelden zijn Ruhi Su en Sümeyra Çakır. Beiden zijn helaas overleden."

Jullie meten oude liederen een nieuw jasje aan.

Ali Akyar: "De kern blijft hetzelfde. Daarnaast improviseer ik veel. Een lied klinkt daarom nooit twee keer hetzelfde."

Gonca Akyar: "De inhoud van de liederen komt bovendien beter tot uitdrukking door ze, daar waar gepast, op een klassieke wijze te zingen. Het is niet zingen om het zingen, maar om de luisteraars wat mee te geven. Om hen te verlichten."

Dat is iets anders dan après-skimuziek.

Gonca Akyar: "Ieder lied heeft een bepaalde boodschap. Dat kan een leuk verhaal zijn, maar ook een boodschap om problemen aan de kaak te stellen."

Ali Akyar: "Maar niet ieder lied gaat natuurlijk over politiek."

Gonca Akyar: "We zingen ook vrolijke liederen, ook dat is een deel van de werkelijkheid."

En geloof?

Ali Akyar: "De basis van iedere godsdienst kan worden gezien als respectvol omgaan met je medemens. Wat we op deze wereld missen is een dialoog tussen verschillende culturen. Met wat wij doen, het spreken van de universele taal van de muziek, hopen we een brug te kunnen slaan tussen culturen."

Gonca Akyar: "Daarbij willen we graag de inhoud van en het gevoel dat verpakt zit in de volksliederen delen, omdat de boodschappen in die liederen een weerspiegeling zijn van het dagelijks leven. Ze

houden ons als het ware een spiegel voor, waarmee we onszelf kunnen evalueren en verder ontwikkelen."

Wat zijn de plannen voor de toekomst?

Gonca Akyar: "Door mijn studie stond het zingen de laatste jaren op een lager pitje. Dat gaat veranderen. We oefenen hard thuis, als voorbereiding op de optredens die zullen gaan komen."

En een cd uitbrengen neem ik aan?

Gonca Akyar: "Ja, waarom niet?"

Ali Akyar: "We zijn al zo lang bezig, dat moet ooit een keer vastgelegd en gedeeld worden, anders zou dat jammer zijn. Het is tegenwoordig echter niet gemakkelijk. Je hebt sponsors nodig, musici die mee willen spelen. Dat vergt enige voorbereiding."

Je blijft zanglesen volgen?

Gonca Akyar: "Jazeker, ik blijf me ontwikkelen."

Ali Akyar: "Aan leren komt geen eind. Je bent nooit goed genoeg. Iedere dag verander je weer een beetje en iedere dag ontdek je weer iets nieuws."

Meer informatie: www.goncaakyar.com. Binnenkort ook in het Nederlands.